herpy

SLANGER

Mexican Kingsnake

Lampropeltis mexicana

Lampropeltis mexicana er en slank kongeslange fra højlandet i det centrale Mexico med røde, sortkantede tværbånd på grå eller brun bund og et broget rødt mønster på hovedet. Den bliver 60-90 cm, er natlig og tilbageholdende og skal have et tørt til let fugtigt terrarie med mange skjul og en kølig vinterhvile. Tegningen minder om en koralslanges, men slangen er helt ufarlig.

Familie: Colubridae Tidligere navn: *Ophibolus triangulus mexicanus; Coronella mexicana; Oreophis boulengeri*

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**60-90 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**15-25 år**
Aktiv	**Skumring og nat**
Levevis	**Jordboende**
Biotop	**Bjergskov og klippeterræn**
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**90 × 45 × 45 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**20-26 °C**
Hotspot	**28-30 °C**
Temperatur, nat	**16-20 °C**
Luftfugtighed	**40-60 %**
Vand	**Vandskål**
UVB	**Anbefalet** Ferguson-zone 2
Vinterhvile	**10-14 °C** 8-12 uger
Kost	**Hvirveldyr**
Holdes	**Enkeltvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kuldstørrelse	**3-5 æg**
Inkubation	**60-70 dage** ved 25-27 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Ikke omfattet**
EU-bilag	**Ikke omfattet**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Arten er ikke opført på CITES-listerne eller i bilagene til EU's forordning 338/97, står ikke på EU's liste over invasive arter (den hører ikke til *Lampropeltis getula* i bred forstand) og er ikke omfattet af forbudslisten for slanger i BEK nr. 1261 af 17.11.2015. Der gælder kun dyrevelfærdslovens almindelige krav. Dyrevelfærd hører under Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV).

Om arten

Lampropeltis mexicana er en slank, glat og blank kongeslange med bredt hoved, store øjne og lang hale. Kroppen er lidt mere fladtrykt på undersiden end hos de fleste andre kongeslanger. Grundfarven er grå eller brun, og over den ligger brede røde sadelformede tværbånd med sort kant, adskilt af kridhvide, brune eller lyserøde mellemrum. Rækkefølgen af farverne er den samme hos alle dyr, men forholdet mellem dem og farvernes nuancer varierer. Hovedet har et indviklet rødt mønster, der ofte er tredelt, og en sort streg bag øjet er typisk. Hanner er som regel kraftigere tegnet end hunner, og forskellen ses ofte allerede hos nyklækkede unger. Hos dyr fra den nordlige del af udbredelsen er de røde tværbånd langstrakte, mens de er kortere hos dyr længere sydpå.

Voksne dyr er 60-90 cm, og de største når omkring 115 cm. Artsnavnet *mexicana* er latin for "mexicansk" og henviser til landet, hvor arten lever. Navnet *L. mexicana* blev tidligere brugt i bred forstand om flere beslægtede bjergkongeslanger. I dag regnes bl.a. *L. alterna*, *L. greeri* og *L. leonis* som selvstændige arter, og vejledningen her handler kun om arten i snæver forstand. Dyr, der sælges under navnet, er derfor ikke altid denne art, så spørg til oprindelse og forældredyr.

Dyret er roligt og tilbageholdende og bruger det meste af dagen i skjul. Tegningen minder om en koralslanges og beskytter mod rovdyr, men slangen er helt ufarlig for mennesker.

Udbredelse og levested

Lampropeltis mexicana lever kun i Mexico, på den østlige del af det centrale højland og ud i Sierra Madre Oriental. Der er sikre fund i San Luis Potosí, Guanajuato, Hidalgo, Aguascalientes og delstaten México. De fleste fund stammer fra bjergene i det østlige San Luis Potosí, omkring Valle de los Fantasmas og Alvarez. Typelokaliteten er egnen ved byen San Luis Potosí.

Arten lever i et forholdsvis snævert højdebælte fra omkring 1.200 m til 2.400 m over havet. Den ses sjældent, fordi den er natlig og skjuler sig under sten.

> **Oprindelig udbredelse:** Mexico.

LEVESTED

L. mexicana lever i åbent, stenet terræn, fra højtliggende ørken til fugtig egeskov. Nær Alvarez i San Luis Potosí er der om sommeren regn og tåge, og levestedet er kalkstensklipper i spredt egeskov. Øst for byen San Luis Potosí og i Sierra de las Pozos i Guanajuato er landskabet stenet og uden træer. Dagene er varme og nætterne kølige, og højden giver en kølig vinter. Regnen falder hovedsageligt om sommeren.

Slangen er natlig og skjuler sig om dagen under sten og væltede træer. Føden er hovedsageligt dagaktive øgler, men den tager også små pattedyr og frøer. Arten er ikke truet, men den bliver af og til slået ihjel, fordi den forveksles med en giftig koralslange.

Pasning

TERRARIET

Der findes kun lidt viden om pasningen af netop *Lampropeltis mexicana*. Pasningen bygger på klimaet i højlandet og på de nært beslægtede bjergkongeslanger, især *Lampropeltis alterna*.

Et voksent dyr skal have et terrarie på mindst 90 × 45 × 45 cm (længde × bredde × højde). Arten er slank og aktiv om natten, og den udnytter pladsen, hvis den får den. Unger kan bo i et lille terrarie eller en ventileret kasse, men skal flyttes, når de ikke længere kan strække sig ud.

Låget skal være flugtsikkert og kunne låses. Slanger finder enhver åbning, og en ung slange kan slippe ud gennem et overraskende smalt hul. Frontåbnende terrarier med lås eller et låg med klemmer er det sikre valg.

Bunden kan være en blanding af 40 % muldjord uden tilsætninger, 40 % kokosfibre og 20 % legesand i et lag på 5-8 cm, eventuelt med et lag tørre blade ovenpå. Aspespåner og papir kan også bruges. Undgå cedertræ og fyr samt støvende bund. Fjern afføring med det samme, og skift bunden helt hver 3.-4. måned.

Indret med mindst to skjul, et i den varme og et i den kolde ende, så små at slangen ligger tæt i dem, når den er sammenrullet. Flade sten, kork og grene giver et klippeagtigt miljø, og slangen viser sig mere, jo flere skjul den har. Et tredje skjul med fugtig sphagnum i en plastikkasse med hul i siden hjælper ved hudskifte. Dyrene skal holdes hver for sig.

TEMPERATUR

Terrariet skal have en tydelig temperaturgradient, så dyret selv kan vælge sted. Om dagen er luften i terrariet 20-26 °C, med 20-22 °C i den kølige ende og 28-30 °C på overfladen under varmekilden. Varm op med en halogenlampe, eventuelt suppleret med en varmemåtte under den ene ende, altid styret af en termostat, og mål overfladen med et infrarødt termometer. Varmen slukkes om natten, og temperaturen falder til 16-20 °C. Varmesten må ikke bruges.

Arten kommer fra højland med kølige nætter og en kølig vinter, så den skal ikke holdes varmere end angivet. Ligger dyret hele tiden på varmepladsen, eller undgår det den helt, skal temperaturerne justeres.

Vinterhvile fremmer sundhed og avl. Dyrene fodres ikke de sidste 14 dage før nedkølingen, så tarmen er tom. Derefter sænkes temperaturen gradvist til 10-14 °C i 8-12 uger, og dyrene har altid frisk vand. Kontrollér dem hver uge, og afbryd hvilen, hvis et dyr virker sygt.

Læs mere: Varme og temperatur Læs mere: Vinterhvile og årstider

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden er 40-60 %, og terrariet ventileres godt. Bunden er tør til let fugtig, og højere værdier i længere tid giver hudproblemer og luftvejsinfektioner. Luften må gerne være lidt fugtigere i den kolde ende og om natten.

En skål med frisk vand står altid fremme, og vandet skiftes hver uge. Skålen må ikke være så stor, at den hæver luftfugtigheden for meget.

Når øjnene bliver blålige før hudskiftet, stilles et fugtigt skjul frem: en plastikkasse med hul og fugtig sphagnum. Slangen bruger det af sig selv, og huden kommer af i ét stykke.

Læs mere: Luftfugtighed, forstøvning og ventilation

LYS OG UVB

Arten er natlig og skjult og får i naturen kun lidt direkte sollys. UVB er ikke nødvendigt, men anbefales af hensyn til velfærden. Brug et T5 HO-rør på 5-6 % UVB over den ene side af terrariet, så der er et UV-indeks på 1-2 på solpladsen og gode skjulesteder uden for lyset (Ferguson-zone 2). Rørene skiftes hver 12. måned.

Lyset er tændt omkring 12 timer, og dagslængden følger årstiden. Der må ikke være lys om natten.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

I naturen er dagaktive øgler hovedføden, men i fangenskab æder dyrene som regel optøede, frosne mus, som er den sikreste kost. Tilbyd ikke levende gnavere, for de kan bide og skade slangen. Brug bløde fodertænger, og vælg byttedyr, der højst er 1,5 gange så tykke som slangen på det bredeste sted.

Nogle unger vil kun æde øgler i starten. Hvis en nyklækket unge ikke vil æde, kan en frossen, optøet nyfødt mus gnides med en øgle, fx en anolis eller en husgekko, så duften lokker den. Det hjælper også at nedkøle dyret i en måned og derefter varme det langsomt op igen. Dyr, der har fået øgler, skifter som regel til mus efter nogle få måltider.

Fodringshyppighed: - Nyklækkede unger: hver 5.-7. dag med nyfødte mus. - Ungdyr: hver 7.-10. dag. - Voksne dyr: hver 10.-14. dag med en lille voksen mus.

Variation i kosten gør dyret mindre kræsent: en gang imellem kan vagtelæg, unge vagtler eller små øgler bruges. Giv ikke føde under vinterhvilen. Håndtér ikke dyret de første to døgn efter et måltid, så det ikke kaster maden op. Hele byttedyr dækker behovet, så tilskud er ikke nødvendigt.

ADFÆRD OG HÅNDTERING

L. mexicana er tilbageholdende og nervøs i starten, men vænner sig som regel til håndtering. Giv et nyt dyr omkring to uger i fred, og start først håndtering, når det æder regelmæssigt. Hold omgangene korte, støt kroppen med begge hænder, og lad slangen kravle frit mellem hænderne. Hvis den holdes for stramt, kan den afgive ildelugtende sekret eller nippe.

Et dyr med stærk fødeadfærd kan forveksle en hånd med føde. Berør derfor dyret let med et redskab, før hånden stikkes ind i terrariet, så det ved, at det ikke er fodringstid. Dyret er natligt og viser sig mest om aftenen.

Kongeslanger æder andre slanger, og dyrene skal derfor holdes hver for sig. Sæt kun dyr sammen til parring og under opsyn. Vælg et opdrættet dyr af kendt oprindelse, og undgå krydsninger med beslægtede bjergkongeslanger.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hannerne har en længere, bredere halerod med plads til hemipenerne, og kønnet bestemmes sikrest med en sonde, som kun en erfaren person bør bruge. Hannerne er ofte kraftigere tegnet end hunnerne. Størrelse og huld betyder mere end alderen, og dyrene skal være i godt huld, før de sættes i avl. Alderen for kønsmodenhed er ikke dokumenteret for arten.

PARRING

Parringen følger vinterhvilen. Efter nedkølingen varmes dyrene langsomt op og fodres igen, og parringen sker i foråret, når hunnen har skiftet hud. Sæt hannen ind til hunnen under opsyn, og skil dem igen efter parringen. Gentag introduktionen med få dages mellemrum, til hunnen er parret. Hanner kæmper og skal ikke holdes sammen. Fodr kun, når dyrene er adskilt.

Vinterhvilen før avl varer 8-12 uger ved 10-14 °C. Fremgangsmåden er lånt fra beslægtede kongeslanger.

ÆGLÆGNING OG KULD

Hunnen lægger æggene i forsommeren. Et kuld er på 3-5 æg. Hvor mange kuld en hun kan lægge om året, er ikke dokumenteret. Giv hende en æglægningskasse med fugtig vermiculit eller sphagnum, og giv hende rigeligt føde efter lægningen, så hun kan komme til kræfter. Hunnen passer ikke æggene.

INKUBATION

Tallene for inkubationen er lånt fra beslægtede kongeslanger. Tag æggene forsigtigt ud, og vend dem ikke. Læg dem på fugtig vermiculit i en lukket beholder med et par små lufthuller, og begrav dem ikke. Vermiculiten skal være fugtig, men ikke så våd, at der kan vrides vand ud. Temperaturen er 25-27 °C, og æggene klækker efter 60-70 dage. Ved lavere temperatur tager det længere tid. Ungerne bliver i ægget en dag eller to, mens de optager blommesækken. Hjælp ikke med udklækningen.

OPDRÆT AF UNGER

Nyklækkede unger æder først efter det første hudskifte. Sæt hver unge for sig i et lille terrarie eller en ventileret kasse med skjul, vand og en varmekilde, for kongeslanger æder hinanden og må aldrig holdes sammen. Efter første hudskifte tilbydes en nyfødt mus. Nogle unger æder kun øgler i starten, og her kan duftsætning af musen med en øgle hjælpe. Efterhånden som de vokser, øges byttets størrelse gradvist, og intervallerne bliver længere. Nægter de at æde, så tjek temperaturerne og prøv igen efter en uge. En kort nedkøling kan hjælpe dårlige ædere.

Sundhed og typiske fejl

De fleste problemer skyldes fejl i opsætningen. De typiske er:

- Fedme ved for store eller for hyppige måltider.
- Hudskifteproblemer ved for tør luft: giv et fugtigt skjul, når øjnene bliver blålige.
- Forbrændinger fra varmesten og uafskærmede varmepærer.
- Luftvejsinfektion ved kold og fugtig luft: dyret trækker vejret med åben mund eller har snot.
- Ufordøjet føde under nedkøling, hvis dyret ikke har fastet før vinterhvilen.
- Mider og indvendige parasitter, især hos vildfangede dyr. Brug opdrættede dyr, og sæt nye dyr i karantæne.
- Bid fra levende byttedyr. Brug optøede dyr.

Et sundt dyr har klare øjne, en fyldig krop og æder regelmæssigt. Vej dyret hver uge, for et pludseligt vægttab er ofte det første tegn på sygdom. Krybdyr skjuler sygdom, så opsøg en dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis dyret ikke spiser, taber sig, trækker vejret med åben mund eller virker sløvt.

Læs mere: Karantæne og hygiejne Læs mere: Typiske sygdomme og tegn på sygdom Læs mere: Køb af dyr: opdræt, vildfang og transport

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.